

Д О К Л А Д

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

УНИВЕРСИТЕТСКИЯ ОМБУДСМАН

В

**ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
"ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"**

2022 г.

Въведение

2022 е Втората година през която се реализира дейността на университетския омбудсман в Пловдивския университет „Паусий Хилендарски“. В контекста на контрола на качеството на образованието, институцията представлява един от механизмите, които допринасят за подобряването на качеството на висшата професионална подготовка на младите хора.

През 2022 г. омбудсманът в Пловдивския университет чрез дейностите си целеше да се изгради работещ модел на допълнителна защита на правата на членовете на университетската общност. Трябва да се подчертае, че омбудсманът не може да замести официалните съществуващи механизми за вътрешен контрол в университета, а предлага алтернативна възможност за неформално решаване на спорове.

Важно е обаче да се знае какво влиза в неговите компетенции. Лицата, които се обръщат към него трябва да са наясно с възможностите на институцията и да не очакват, че омбудсманът задължително ще разреши техните проблеми. Той не може нито да наказва, нито да нарежда, а действа като арбитър, който без да заема страна се стреми с активното участие и на двете страни да разреши даден спор.

Университетският омбудсман споделя разбирането, че съществуването на институцията е тази необходима стъпка, която трябва да направят българските университети, за да последват духа на хармонизация на висшето ни образование с европейските и световните стандарти.

Основни принципи в работата на омбудсмана

- **Поверителност.** Омбудсманът не разгласява информация за подадена жалба или сигнал, както и за лицето, което е подало жалбата или сигнала, без неговото изрично одобрение.

- **Независимост.** Омбудсманът е независим в структурата на Пловдивския университет и отчита своята дейност пред органа, който го е избрал - Академичния съвет.

- **Безпристрастност.** Този принцип се изразява в това, че омбудсманът не заема страна, когато прави проверка във връзка с подадени жалби и сигнали до него. Неговият стремеж е единствено да подпомага разрешаването на конфликтите.

- **Законност.** Университетският омбудсман осъществява своята дейност в съответствие със законодателството на Република България, Правилника за организацията и дейността на ПУ „Паусий Хилендарски“ и Правилата за неговата дейност, които са утвърдени от АС. Той спазва правилата за защита на личните данни и конфиденциалността на информацията, представляваща служебна тайна, която му е станала известна при осъществяване на дейността му.

- **Публичност.** Всички преподаватели, служители, студенти, докторанти и специализанти в ПУ да имат достъп до информация за дейностите и инициативите на омбудсмана. Пример в това отношение е наличието на специализирана интернет страница на омбудсмана, присъствието му в социалните мрежи, както и прилагането на информационните и комуникационните технологии в работата му.

Дејност на Университетският омбудсман

Университетският омбудсман подкрепя и подпомага членовете на академичната общност на Университета, като при необходимост съдейства за благоприятно уреждане на възникнали вътрешно университетски спорове, както и спорове с трети, външни за Университета, лица и организации. Той представя предложения за промяна и подобряване на съществуващата практика на административно обслужване в Университета.

Университетският омбудсман е институция, която безпристрастно разрешава конфликти и осигурява поверителна и неформална подкрепа на студентите, докторантите, специалистите, преподавателите, работниците и служителите на Университета, когато с действие или бездействие се засягат или нарушават техни права и свободи.

Ректорското ръководство определи кабинет 122 в Ректората за офис на университетския омбудсман, като кабинетът се споделя със заместник-председателя на Общото събрание на ПУ.

Университетският омбудсман вече разполага с технически средства, които са предназначени за работа на институцията. Използва се компютърна конфигурация и мултифункционално печатащо устройство, високоскоростен интернет и самостоятелна точка за достъп до Wi-Fi.

С професионалното съдействие на Университетския информационен център, специализираната интернет страница на омбудсмана, която е достъпна на адрес: <https://ombudsman.uni-plovdiv.bg> продължава да се надгражда. Създадената електронна поща ombudsman@uni-plovdiv.bg позволява достъп до всички функционалности на електронния портал на ПУ. Продължава да функционира също така и страницата на Университетския омбудсман в социалната мрежа Фейсбук.

Академичният съвет на ПУ „Паусий Хилендарски“ със свое Решение №4, взето с Протокол № 28/28.03.2022 г., утвърди и бюджет на омбудсмана на ПУ „Паусий Хилендарски“ за 2022 година.

Омбудсманът е член на контактната работна група за съдействие при изготвяне на нов Правилник за устройството и дейността на Студентския съвет, която е създадена с решение на Академичния съвет на Университета.

Съвместно със Студентския съвет на ПУ „Паусий Хилендарски“ университетския омбудсман е в процес на разработване на концепция за т.нар. Академия за карьерно развитие, а също така и за благотворителната инициатива „Добрят дарява надежда“.

В сътрудничество с редакционния екип на вестник „Пловдивски университет“ е създадена рубриката „Гражданско образование“, която се списва от университетския омбудсман – през 2022 г. са направени общо 4 броя публикации в различните броеве на изданието.

Като част от реализиране на информационно-образователната си функция, университетският омбудсман може да организира и провежда образователни модули, в които се разглеждат общозначими въпроси и се предоставя коректна и правилна информация във връзка с проблеми, които засягат университетската общност. Към настоящия момент се предлагат следните обучителни модули: Практическо нормотворчество; Избори и избирателни процедури; Лидерски умения и екипна работа; Промоция на хуманитарните ценности; Основни права и свободи; Управление при кризи; Комуникация и групова динамика.

През 2022 г. омбудсманът издаде информационна брошура, в която се представя институцията, както и основните принципи в работата му. В изданието се посочва в кои случаи лицата може да се обръщат към университетския омбудсман за съдействие, както и информация за това кои жалби и сигнали не се разглеждат от институцията.

Равнопоставеността между жените и мъжете е една от целите на Европейския съюз, интегрирана във всички политики и програми, финансирани от ЕС и насърчавана в държавите-членки и по света. Поради това един съвременен университет, какъвто е Пловдивският университет не трябва да изостава в политиката за равнопоставеност между жените и мъжете. Предлаганите възможности за равнопоставеност между жените и мъжете са ключови фактори за подобряване на имиджа на ПУ, които могат да го направят предпочитан университет за бъдещи студенти, преподаватели и административен персонал.

В тази връзка университетският омбудсман участва в инициативата за равнопоставеност между жените и мъжете, като част от дейностите по проекта SPEAR. Отново в рамките на проекта SPEAR и като част от обучителните курсове към Университетския център за работа с млади учени, докторанти и постдокторанти „Academia Iuventutis“, доц. Христо Паунов проведе менторска програма „Управление на времето и професионалния успех“. Менторската програма бе насочена към докторанти и млади учени, които искат да придобият умения за ефективно управление на времето на всеки етап от своето професионално развитие, които да им позволят да повишат своята ефективност и да постигнат баланс между професионален и личен живот. В рамките на програмата се дискутираха стратегии за управление на времето и приоритети в работата, възможности за кариерно подпомагане и мерки в подкрепа на баланса между професионален и личен живот.

По разпореждане на ректорското ръководство, доц. д-р Христо Паунов участва като представител на Пловдивския университет в работна среща – дискусия за обсъждане на нормативната уредба и прилагането и при защитата на човешки и граждански права в Република България. В срещата, която се проведе в Областна администрация – Пловдив, участваха представители на Апелативен, Окръжен и Районен съд – Пловдив, централните по медиация и Адвокатска колегия – Пловдив. Беше представен доклад от проучване на съдебни, адвокатски и медиаторски практики, както и бяха споделени мнения и предложения за оптимизиране на законодателството и подобряване работата на правоприлагащите органи.

Доц. Христо Паунов участва като представител на Пловдивския университет в дискусия на тема „Организиране на граждански енергийни общности у нас: законодателни, регулаторни, технически и търговски аспекти“. Събитието беше организирано от Net Zero – Международна мрежа за климата и се проведе на 19 април 2022 г.

Омбудсманът на ПУ "Паусий Хилендарски" доц. д-р Христо Паунов и студенти и докторанти от Кръжока по Публичноправни науки към Юридическия факултет посетиха Административен съд - Пловдив. Повод за визитата бе отбелязването на 1 март 2022 г. на 15 години от започването на дейността на съда. Лично председателят на АС - Пловдив - съдия Явор Колев, както и неговите заместници Мария Златанова и Дичо Дичев посрещнаха своите гости и ги

запознаха с основните аспекти от работата на съда. Членовете на кръжока присъстваха и на съдебно заседание, като имаха възможността да задават практически въпроси към съдиите. Доц. Христо Паунов, в качеството си на университетски омбудсман, връчи грамота на Административен съд - Пловдив по повод на 15 години професионална дейност и за принос в развитието на административното правосъдие в България. По повод 15 годишнината от създаването на административните съдилища в България през месец май в Административен съд-Пловдив се състояха редица инициативи. На 10.05.2022 г. съвместно с Юридическия факултет на ПУ "Паусий Хилендарски" в Административен съд-Пловдив бе организирана среща със студенти от Кръжока по публичноправни науки. Бъдещите юристи бяха придружавани от гл.ас. д-р Десислава Стоянкова в катедра "Теория и история на правото", доц. д-р Константин Пехливанов – ръководител катедра „Публичноправни науки“ и доц. д-р Христо Паунов – омбудсман на университета. Председателят на съда Явор Колев запозна студентите с дейността по правоприлагане осъществявана от Административен съд-Пловдив и допълни техните теоретични познания. Резултатът от срещата бе ползотворна дискусия между преподаватели, съдии и студенти. Със заповед на председателя на Административен съд – Пловдив, издадена на основание чл. 139 от ПАС и чл. 93, ал. 1, тл1 от Закона за съдебната власт, доц. Христо Паунов бе определен за член на комисия за провеждане на конкурс за длъжността „съдебен помощник“ в АС – Пловдив, който се проведе през м. май 2022 г.

През м. юни университетският омбудсман участва като гост в Националната конференция за българския език „Език свещен“, която се проведе под патронажа на вицепрезидента на Република България – г-жа Илияна Йотова.

Университетският омбудсман поздравя първите новозаписали се студенти в ПУ "Паусий Хилендарски", като им пожела успешен старт и по пътен вятър във висшето образование. Доц. д-р Христо Паунов подари на първокурсниците специално издание на Конституцията на Република България.

В началото на м. септември доц. Христо Паунов взе участие в Студентската юридическа научна академия - научно-практически форум, който допълнително стимулира студентското научно творчество. По време на събитието беше представено дейността на институцията „омбудсман“ в Пловдивския университет.

Веднага след това събитие, омбудсманът се включи и в провеждането на 33-та Научна школа "Модерното общество" на ЮФ на Софийския университет.

Съгласно Решение 21, Взето с Протокол № 24 от 22.11.2021 г., Академичният съвет на Пловдивския университет бе сформирана комисия в състав председател - доц. г-р Христо Паунов - омбудсман на ПУ; членове: г-жа Цвета Темелкова - началник отдел "РАСД" на ПУ и г-жа Боряна Антонова - юрист в отдел "УЧР", която да изготви актуализиран проект на Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет (ПРАСПУ). Комисията изготви проекта, като отрази в него предложенията направени от факултетите и от комисията към началото на м. март 2022 г. Със Заповед № РД-21-1581/03.10.2022 г. на Ректора на Пловдивския университет бе създадена комисия в състав: председател - доц. г-р Христо Паунов - омбудсман на ПУ; членове: г-жа Цвета Темелкова - началник отдел "РАСД" на ПУ и доц. г-р Даниела Дончева - декан на ЮФ, която изготви предложения за промени в ПРАСПУ, според промените в Закона за развитие на академичния състав в Република България. Комисията изготви проект за промени в ПРАСПУ, като в него са отразени предложенията, направени от комисията към 13.10.2022 г. Изготвените предложения от двете комисии бяха обобщени в един проект и така направения вариант на актуализирания ПРАСПУ бе предаден на ректорското ръководство на ПУ "Паусий Хилендарски".

Университетският омбудсман по своя инициатива внесе предложения за промяна на Решение № 12 на Академичния съвет на Пловдивския университет, Взето с Протокол № 5 от 19.12.2019 г., определящо размера на квартирните разходи. След обсъждане на предложенията в Бюджетната комисия, те бяха приети от Академичния съвет на ПУ, като квартирните разходи за преподаватели и служители бяха актуализирани и повишени с оглед настъпилите инфлационни процеси в страната.

Доц. Христо Паунов, освен функцията „университетски омбудсман“, съгласно решение на Катедрения съвет на Катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ, е определен и за ръководител на Кръжока по публичноправни науки към Юридическия факултет – функция, която изпълнява безвъзмездно и на доброволни начала. В това си качество през м. ноември 2022 г. той организира две образователни посещения с учебна цел в Народното събрание на Република България и в Администрацията на Президента на РБ, като в тях участваха изявени студенти от кръжока.

По време на двудневния семинар „60 години Пловдивски университет „Паусий Хилендарски“ – нови хоризонти“, който се проведе през м. ноември 2022 г., Ректорът на Университета - проф. д-р Румен Младенов награди университетския омбудсман доц. д-р Христо Паунов с Грамота за личен принос в развитието на ПУ и почетен плакет.

В края на 2022 г. омбудсманът на ПУ „Паусий Хилендарски“ - доц. д-р Христо Паунов подкрепи Коледния базар, организиран от Клуба на мениджъра и Студентския съвет, както и провеждането на Благотворителното юридическо коледно парти на ЮФ.

Университетският омбудсман съдейства на ректорското ръководство на ПУ „Паусий Хилендарски“ при изготвяне на становища във връзка с искана информация от страна на различни национални институции (омбудсман на Република България, Министерство на образованието и науката и др.).

През цялата 2022 г., като част от основните му дейности, университетският омбудсман е:

- приемал и разглеждал жалби;
- правил проверки по постъпилите жалби;
- давал препоръки;
- отправял предложения за посредничество между университетската администрация и засегнатите лица за преодоляване на допуснати нарушения и примирява позициите им;

Жалбите до омбудсмана са подавани по два начина:

- посредством електронната поща;
- посредством електронния формуляр за подаване на жалби онлайн през интернет страницата на омбудсмана;

Жалбите могат да бъдат категоризирани в няколко направления:

- решения на Факултетни съвети;
- формите и начините на провеждане на семестриалните изпити;
- начините и критериите за оценяване на студентите;
- организацията на учебния процес в някои факултети;
- дейност на служители от администрацията на университета.

Не са постъпвали жалби и сигнали от филиалите на Пловдивския университет в Смолян и Кърджали.

Паралелно с приемането и разглеждането на жалби, към университетския омбудсман се отправят по ел. поща питання от различно естество, като се иска конкретна информация по определени въпроси. На част от въпросите омбудсманът е отговарял директно (когато е разполагал с необходимата информация), а в останалите случаи е насочвал подателят на конкретното питане към съответния компетентен служител от администрацията на университета.

Заслужава да се отбележи и фактът, че през 2022 г. зачестиха случаите, когато представители на университетската общност търсят съдействие от страна на омбудсмана, като посещават на място неговата приемна и излагат в устна форма своите проблеми, но не желаят писмено да подават жалба или сигнал, нито пък желаят да се съставя протокол за това. Това показва тенденцията към засилено търсене на неформално съдействие от страна на институцията на омбудсмана във връзка с редица въпроси, свързани с живота и работата в университета.

Въпреки че от началото на м. април 2022 г. в Република България няма извънредна епидемична обстановка, към университетския омбудсман продължи да функционира и онлайн приемна. Тя се реализира посредством Google Classroom и Google Meet. За целта е създадена специална класна стая с код за присъединяване: zvh5c5h. Всеки член на университетската общност на ПУ може да се включи в класната стая и да използва функционалностите на платформата, за да осъществи контакт с омбудсмана. В Google Meet е създаден и постоянно активен линк за видеоконферентна връзка: <https://meet.google.com/uwm-spni-cnv>. При предварително заявено желание (изпратено по ел. поща) в рамките на приемното време, всеки член на университетската общност на ПУ може да комуникира на живо и от разстояние с университетския омбудсман.

Съгласно чл. 33 от Правилата за дейността на университетския омбудсман в ПУ „Паусий Хилендарски“, омбудсманът може изразява становища и да прави препоръки и предложения до съответните органи на Университета.

В тази връзка и в следствие на анализ на получените писмени и устни жалби и предложения от страна на представители на университетската общност, омбудсманът изразява следните позиции:

- Продължава да поддържа препоръката си, изразена в миналогодишния доклад, че е необходимо е да се ревизира решение № 40 на Академичния съвет на Пловдивския университет, взето с Протокол № 10 от 20.07.2020 г., като се въведе **задължението** за всички лица, работещи в университета, да имат и използват университетска електронна поща (@upi-plovdiv.bg) при служебна комуникация както помежду си, така и с външни физически и юридически лица. Подобно задължение е въведено, но само за студентите в университета (Решение № 39 на АС, Протокол № 10 от 20.07.2020 г.). По този начин ще се подобри значително възможността за комуникация и то без да се ползват хартиени документи, които в редица случаи не е необходимо да са непременно подпечатани и подписани. Също така, ще се улесни двустранната връзка между студентите и преподавателите в университета, както и възможността за съдействие от страна на УИЦ при възникнали евентуални комуникационни проблеми.
- Във връзка с видимото претоварване на паркинзите в Ректората е необходимо да се създадат условия за оптимизиране на пропускателния режим. Все по често се забелязва тенденцията лица, чиито връзки с университета са приключили (бивши преподаватели, служители, докторанти, студенти) или които имат делови и бизнес отношения с университета, да използват паркинзите на Ректората и по този начин да затрудняват възможността на редовите служители и преподаватели, които извършват всекидневни и текущи дейности в ПУ да паркират личните си автомобили. Като добра практика може да се посочи прилагането на системата на паркинзите на Нова сграда на университета – въвеждане на един номер на автомобил в Е-портала на ПУ, видео заснемане и използване на камерите за допускане на паркинга, сегментиране на паркинговите пространства. При невъзможност да се въведе подобна система за паркинзите в Ректората, би могло да се

направи ревизиране на списъка с въведените телефонни номера в SIM картите на бариерите. За решаването на този проблем би могло да се създаде и малка работна група, която в кратки срокове да предложи и други решения.

- Във връзка с въвеждането на ново лого на Пловдивския университет, удачно би било със заповед на Ректора (или приемането на правила или регламент от страна на АС) да се уредят въпроси, свързани с използването на логото, като:
 - в кои случаи се използва цветният вариант и кога черно-белият вариант на логото;
 - кога може да се използва частта от логото, изобразяваща Паусий Хилендарски, без да се използва надписа от логото „Пловдивски университет 1961 Паусий Хилендарски“;
 - как да се изобразява логото на различни видове рекламни материали (тениски, бележници, визитни картички, календари, торбички и др. под.), на презентации, интернет сайтове и др.
 - от къде по официален път може да се получи логото за използване за служебни цели и кой официално съхранява логото в електронен вид в неговия цветен и графичен вариант.

- Необходимо е да се повиши информационната и правната култура, както и техническите умения, на част от администрацията в Университета относно използването на електронни документи и електронни подписи. Основната правна уредба се съдържаща в Регламент №910/2014 на Европейския съюз и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, с които би следвало да бъде запозната администрацията на ПУ. Съществува и възможността да се организира в близко бъдеще обучителен семинар, посветен на прилагането на информационните и комуникационните технологии в редица административни процедури и дейности в Университета.

-

- Институционалната идентичност на ПУ „Паусий Хилендарски“ е изключително важна при „самопредставянето“ на Университета. В тази връзка, би било добре да се направят стъпки относно унифицирането на:
 - оформлението на печатната комуникация (печатни материали като бланки, визитни картички, пликове, кореспонденция, рекламни материали и др.);
 - електронните комуникации (стандартизиране на интернет страниците, мултимедийните презентации и др.)
 - идентификацията на членовете на академичния състав, работниците и служителите в Университета (издаване на идентификационни карти, създаване на стандарти и правила относно използването им и т.н.)
 - оформлението на указателни знаци (знаци на фасадите и в сградите на Университета; табели за кабинети и местонахождение; указателни табели и информационни табели, табели с логото на Пловдивския университет и др.)

Заклучение

В гореизложеното бяха представени основните аспекти на дейността на омбудсмана на Пловдивския университет „Паусий Хилендарски“ през 2022 г. Университетският омбудсман е един от видовете специализирани омбудсмани. Голямото предизвикателство пред тази институция е омбудсманът да представлява неутрален и безпристрастен арбитър, който има за цел да разрешава конфликти и да осигурява подкрепа на членовете на академичната общност (студенти, преподаватели, служители и работници в университета). Институционализирането на университетския омбудсман в Пловдивския университет показва осъзнатата необходимост за допълнителни действия за повишаване качеството на образованието и за згрижеността, мотивацията и амбицията на университетското ръководство за по-добра работа на академичната институция.

Настоящият доклад е изготвен на основание чл. 21 от Правилата за дейността на университетския омбудсман в Пловдивския университет "Паисий Хилендарски".

**доц. д-р Христо Паунов –
омбудсман на ПУ „Паисий Хилендарски“**